

11. 1. 2021

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, ŷe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ űpravě ke dni publikace.

PodmĭněnĀ űěinnost smlouvy o vĵkonu funkce a dalĚĭ změny po novele zĀkona o obchodnĭch korporacĭch

Tento ělĀnek volně navazuje na sěrii prĭpsěvkŭ naĚĭ advokĀtnĭ kancelĀre zabĵvĀjĭcĭ se prvnĭ rozsĀhlou novelou zĀkona ě. [90/2012](#) Sb., o obchodnĭch společnostech a druzstvěch (zĀkon o obchodnĭch korporacĭch), ve zněnĭ pozdějĚĭch prědpisŭ (dĀle jen „ZOK“), jejĭŷ prěvĀŷnĀ ěĀst nabyla űěinnosti dne 1. 1. 2021.

V nĀsledujĭcĭm ělĀnku bychom VĀm rĀdi prědstavili změny, kterě vĵěe referovanĀ novela prĭnese v oblasti uzavĭrĀnĭ smluv mezi obchodnĭ korporacĭ a ěleny jejĭch orgĀnŭ, tj. smluv o vĵkonu funkce dle ustanovenĭ § 59 a nĀsl. ZOK, jakoŷ i věěně souvisejĭcĭch prĀvnĭch institutŭ.

Platnost a űěinnost smlouvy o vĵkonu funkce

Zcela zĀsadnĭ změnou, kterou novela ZOK prĭnese je podmĭněnĭ űěinnosti smlouvy o vĵkonu funkce. Za souěasně prĀvnĭ űpravy mŭŷeme dovodit, ŷe v prĭpadě absence souhlasu nejvĵĚĚĭho orgĀnu kapitĀlově společnosti je moŷně se dovolat neplatnosti smlouvy na zĀkladě ustanovenĭ § 48 ZOK a takovouto smlouvu lze tedy považovat za relativně neplatně prĀvnĭ jednĀnĭ. Toto reĚěnĭ se vĚĤak v praxi jevĭ jako zcela nevhodně, neboŷ smlouva je považovĀna za platnou, dokud se oprĀvněnĀ osoba (tj. sama obchodnĭ korporace) nedovolĀ jejĭ neplatnosti u soudu. NĀsledně prohlĀĚěnĭ smlouvy za neplatnou je pak spojeno s celou řadou neŷĀdoucĭch dŭsledkŭ, a to naprĭklad na jĭŷ vyplaceně odměny atd.

Novela ZOK v tomto směru zcela věěně reaguje na dosavadnĭ judikaturu k prědmětně problematice a doktrinĀlnĭ zĀvěry, prĭěemŷ nově stanovĭ, ŷe smlouva o vĵkonu funkce bez chvĀlenĭ nejvĵĚĚĭm orgĀnem společnosti vŭbec nenabude űěinnosti. JednĀ se tedy o zĀkonnou odklĀdacĭ podmĭnku, na jejĭŷ splněnĭ jsou prĭmo vĀzĀny prĀvnĭ űěinky smlouvy o vĵkonu funkce uzavěeně mezi kapitĀlovou společností a ělenem jejĭho orgĀnu.

Do schvĀlenĭ smlouvy tak bude vĵkon funkce ělena orgĀnu obchodnĭ korporace bezplatnĭ, na coŷ prĭlěhavě navazuje nově vloŷenĀ poslednĭ věta dotěeněho ustanovenĭ, na jejĭmŷ zĀkladě bude schvĀlenĀ smlouva űěinnĀ ode dne jejĭho uzavěenĭ, nebo ode dne vzniku funkce, podle toho, kterĭ nastal později, prĭěemŷ souěasně umoŷŇuje nejvĵĚĚĭmu orgĀnu urěit jinak a ve svěm rozhodnutĭ schvĀlit a prĭznat odměnu za vĵkon funkce ělena orgĀnu se zpětnou űěinností.

Dle prěchodnĭch ustanovenĭ novely ZOK se budou smlouvy o vĵkonu funkce uzavěeně i prěd nabytĭm jejĭ űěinnosti rĭdit po 1. 1. 2021 novou prĀvnĭ űpravou. VeĚkerě smlouvy, jeŷ nebudou k tomuto dni schvĀleně valnou hromadou, budou považovĀny za neűěinně.

Shora popsĀnĭm postupem bude v běŷně praxi znatelně zjednoduĚěn proces schvalovĀnĭ, neboŷ nejvĵĚĚĭ orgĀn nebude na zĀkladě novely ZOK jĭŷ naprĭĚĚtě muset prĭjĭmat dvě usnesenĭ, tj. jedno, kterĭm schvĀlĭ smlouvu o vĵkonu funkce a druhě, jĭmŷ prĭznĀ odměnu za vĵkon funkce ode dne schvĀlenĭ smlouvy, a bude tak moci űěinit pouze jedinĭm.

Nový odstavec 5 referovaného ustanovení § 59 ZOK dále stanoví, že v případě rozporu společenské smlouvy a smlouvy o výkonu funkce bude uplatněno ujednání obsažené ve společenské smlouvě. Tímto však není dotčena možnost vyjednat si ve smlouvě odchylné podmínky. Takováto smlouva o výkonu funkce však musí být schválena většinou vyžadovanou pro změnu společenské smlouvy, přičemž není zákonem vyžadována forma notářského zápisu.

Odměňování za výkon funkce

Další změna se dotýká finančního ohodnocení výkonu funkce, kde současná úprava přesně nekonkretizuje subjekty zvláštního odměňování za výkon funkce a lze tak pouze dovodit z kontextu dotčených ustanovení. Novela ZOK tento nedostatek v § 59 odst. 3 a 4 a § 60 ZOK zhojuje, když explicitně stanoví, že zvláštní odměňování bude aplikovatelné pouze na kapitálové společnosti. U ostatních typů obchodních korporací se pak postupuje podle obecné právní úpravy příkazu dle § 2438 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Další změnou, jež stojí za zmínku je rozšíření výjimek, při nichž se, byť nedošlo k uzavření smlouvy o výkonu funkce nebo v případě její neplatnosti či neúčinnosti, nepoužije pravidlo o bezplatnosti výkonu funkce a dotčený člen má nárok na odměnu obvyklou, a to například o výjimku pro případ vyšší moci.

Dle přechodných ustanovení novely ZOK musí být ujednání smluv o výkonu funkce a o odměně uzpůsobena výše referovanému do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti předmětných ustanovení novely, tj. do 1. 7. 2021, jinak platí, že je výkon funkce bezplatný.

Významným přínosem novely ZOK je odstranění nepraktického pravidla pro oceňování zaměstnanců, kteří jsou současně i členem statutárního orgánu, nebo osobou jemu blízkou, obsažené v § 61 odst. 3 ZOK, které navazovalo na výslovné připuštění souběhu funkcí převzaté ze zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a na jehož základě musela být odměna výše referovaných osob doposud schvalována valnou hromadou, což bylo zcela opodstatněně považováno za nesmyslně přísné. Dle důvodové zprávy k novele pro takovou regulaci není v ZOK důvod a pro dosažení žádoucího stavu je zcela dostačující právní úprava konfliktu zájmu, na jejímž základě podléhá uzavření smlouvy mezi obchodní korporací a osobou blízkou členovi jejího orgánu notifikaci a nejvyšší orgán nebo kontrolní orgán může uzavření takovéto smlouvy zakázat.

Vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce

Na základě novely ZOK je zavedena obecná skutková podstata, resp. obecný proces vyloučení člena statutárního orgánu, na jehož základě soud může i bez návrhu rozhodnout, že člen statutárního orgánu obchodní korporace, který v posledních 3 letech před zahájením řízení opakovaně nebo závažně porušil své povinnosti při výkonu funkce, nesmí až po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o vyloučení vykonávat funkci člena statutárního orgánu jakékoli obchodní korporace.

Nová úprava má současně za cíl odstranit výkladové nejasnosti, duplicitu, komplikovanost institutů a stávající nedostatky v této oblasti jako například nedůvodné rozdíly mezi jednotlivými skutkovými podstatami úpadkových deliktů.

V zájmu úspory nákladů za vedení soudního řízení bude soud nově moci rozhodnout o vyloučení člena statutárního orgánu, který přispěl porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace, vždy v případech, kdy bylo v insolvenčním řízení již rozhodnuto o způsobu řešení úpadku obchodní korporace a insolvenční soud na návrh insolvenčního správce podle novelizovaného znění § 66 odst. 1 ZOK:

- rozhodl o povinnosti tohoto člena vydat do majetkové podstaty prospěch získaný ze smlouvy o výkonu funkce, jakož i případný jiný prospěch, který od obchodní korporace obdržel, a to až za období 2 let zpět před zahájením insolvenčního řízení; a případně
- byl-li na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, rozhodl též, že tento člen je povinen poskytnout do majetkové podstaty plnění až do výše rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace.

Stejně jako doposud pak může soud rozhodnout o výjimce z diskvalifikace, na jejímž základě osoba, u níž jsou dány důvody pro vyloučení, může zůstat členem statutárního orgánu jiné obchodní korporace, pokud okolnosti případu dokládají, že dosavadní výkon její funkce v této obchodní korporaci neodůvodňuje vyloučení z výkonu funkce, a pokud by vyloučení mohlo vést k poškození oprávněných zájmů této obchodní korporace nebo jejích věřitelů. Takovéto rozhodnutí může být vydáno jen na návrh osoby, o jejímž vyloučení soud rozhoduje, nebo dotčené obchodní korporace.

Závěr

Novela ZOK s sebou přináší několik velice přínosných změn v současné právní regulaci problematiky uzavírání smluv o výkonu funkce, jejichž cílem je zejména konkretizace nynější právní úpravy, odstranění nepřesností a stanovení jasnějších a výstižnějších pravidel, která reflektují dosavadní judikaturu.

Mgr. Tereza Dvořáková,
advokátní koncipientka

Tereza Pšenčíková LL.B., LL.M.,
právník

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)